

Kâdirî Dervîşi Gulâmî'nin Divanı'ndaki Tasavvufi Unsurlar

Zehra Ceviz

 <https://orcid.org/0009-0002-4660-9818> | zehraceviz38@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, Türkiye

Öz

Abdulkâdir Gulâmî'nin Divanı'ndaki tasavvufi unsurlar ve müntesibi olduğu Kâdirîliğin Divanı'ndaki şiirlerine yansıma şekli ele alınmıştır. Divan sahibi şairlerin beslendiği manevi kaynaklar, eseri oluşturan temel unsurlardandır. Şairin şiirlerindeki mana derinliğini kavramak açısından takip ettiği manevi yolu ve yaşadığı halleri göz önünde bulundurmak gerekir. Mutasavvıf şair Gulâmî'nin beslendiği manevi unsurların temel kaynağı olan Kâdirîliğin, Divanı'ndaki etkisini inceleyerek, şiirlerindeki mananın daha iyi anlaşılması açısından çalışmamız önem arz etmektedir. Edebiyatta divan sahibi şairlerin ortaya çıkardıkları ürün, dönemin sosyal, siyasal, toplumsal olarak aynasıdır. Şiirlerini anlama yolunu özellikle şairin ruhsal ve manevi dünyasını tanımaktan geçer. Bu sebeple şairin şiirlerinin anlam dünyasındaki yerinin belirginleşmesi adına araştırmalarda bulunulmuştur. Sivas'ın edebi değerlerinden olan, genç yaşta divanını tamamlayan Abdulkâdir Gulâmî'nin eserini oluştururken beslendiği temel kaynaklardan biri olan tarikatı, yapılan araştırmalarla malumdur. Çalışmamızda Divanı'ndaki tasavvufi unsurları detaylı bir şekilde inceleyerek şairin kimliğinin ve müntesibi olduğu tarikatın şiirlerine yansımalarının daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamak amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak ilgili literatür taraması yapılmıştır. Şairin hayatı ilgili kaynaklar mukayese edilerek Mehmet Arslan'ın transkribe ettiği Divan'ın detaylı incelemesi ve tasavvufi terimlerin taraması yapılmıştır. Türk İslam Edebiyatı, geçmiş ve bugün arasında köprü görevini üstlenen edebi unsurların taşıyıcısıdır. Yapılan çalışmamızda 19. yy şairlerinden Sivaslı Abdulkâdir Gulâmî'nin günümüze ulaşan divanı; dini ve tasavvufi açıdan detaylı olarak incelenmiş, şairin edebi ve tasavvufi kişiliği araştırılarak, eserdeki tasavvufi unsurlar ele alınmıştır. Mutasavvıf şairin şiirlerindeki mana derinliği ve zenginliğine ışık tutması açısından müntesibi olduğu Kâdirîyye tarikatına değinilmiştir. Şiirlerindeki tasavvufi unsurların anlaşılmasına, mananın derinine nüfuz edilmesine katkı sağlanmıştır. Yapılan araştırmalar ve incelemeler neticesinde Gulâmî'nin de mutasavvıf divan şairlerinin genelinde görüldüğü üzere bir geleneğin temsilcisi olarak, şiirlerindeki derinliğin kaynağının manevi dünyasının zenginliği olduğu görülmüştür. Bu bağlamda şiirlerinin ve Gulâmî'nin günümüzde daha iyi anlaşılmasına ve daha sonra yapılması muhtemel araştırmalara katkıda bulunması hedeflenmiştir.

* Bu çalışma “Sivaslı Gulâmî Divanı'nın Dinî Tasavvufî Tahlili” başlıklı Doç. Dr. Fatih Ramazan Süer danışmanlığında Zehra Ceviz tarafından 2032 yılında tamamlanan yüksek

lisans tezinden üretilmiştir (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2023).

Anahtar Kelimeler

Türk İslam Edebiyatı, Kâdirîlik, Gulâmî, Divan, Tasavvufi Unsurlar.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan “Kâdirî Dervîşi Gulâmî'nin Divanı'ndaki Tasavvufi Unsurlar” adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	26.07.2023
Kabul Tarihi	04.08.2023
Yayın Tarihi	13.08.2023
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat, Sanat ve Beşeri Bilimler, Dil ve Dilbilim
Araştırma Alanı	Türk İslam Edebiyatı
Sempozyum	:
Adı	3. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/534
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	9. Oturum - 27 Ağustos 2023 Pazar 19:00 - 20:30
Telif Hakkı	© 2023 Zehra Ceviz. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Ceviz, Zehra. “Kâdirî Dervîşi Gulâmî'nin Divanı'ndaki Tasavvufi Unsurlar”. 3. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 377-380. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Sufi facts in the Diwan of Qadirî Dervish Gulâmî

Zehra Ceviz

 <https://orcid.org/0009-0002-4660-9818> | zehraceviz38@gmail.com
Master's Student, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

Abstract

Sufi facts in the Diwan of Qâdirî Dervish Gulâmî, The path 'Abd al-Qâdir Gulâmî reflection in her poems in the Diwan of the Gulâmî, to which he is a follower, has been studied. The spiritual resources that the poets who own the diwan were fed are among the basic facts of the work. In order to grasp the depth of meaning in the poet's poems, it is necessary to consider the spiritual path he followed and the states he lived. Our study is important in terms of better understanding the meaning of his poems by examining the effect of the Qâdirî, which is the main source of the spiritual elements that our Sufi Poet Gulâmî feeds on, on his Diwan The product of poets who have diwan in literature; It is the social, political and social mirror of the period. The way to understand his poems is to know the soul and spirit world of the poet. That's why, research has been carried out in order to clarify the place of the poet's poems in the world of meaning. One of the literary values of Sivas, 'Abd al-Qâdir Gulâmî, who completed his diwan at a young age, is known by the researches, which is one of the main sources he fed while creating his work. In our study, it is aimed to contribute to a better understanding of the poet's identity and the reflection of the sect on his poems by examining the mystical facts in his Diwan in detail. A literature review was conducted using the qualitative research method. The poet's life was compared with the relevant sources, and the detailed investigation of the Diwan transcribed by Meğmed Arslan and the scanning of mystical terms were made. Turkish-Islamic Literature is the carrier of literary facts that serve as a bridge between the past and the present. In our study, the diwan of Sivaslı 'Abd al-Qâdir Gulâmî, one of our 19th century poets, has survived to the present day; It has been studied in detail in terms of religion and mysticism, the literary and mystical personality of the poet has been investigated, and the mystical facts in the work have been studied. In terms of shedding light on the depth and richness of meaning in our Sufi poet's poems, the Qâdirîyya sect, which he is a follower of, has been mentioned. He contributed to the understanding of the mystical facts in his poems and to the deep influence of the meaning. As a result of the researches and studies, it has been understood that the source of the depth in his poems is the richness of his spiritual world, as a representative of a tradition, as seen in the general of Sufi diwan poets. In this context,

it is aimed to ensure that his poems and Gulāmī are seen better today and that they are likely to be spread later.

*This article is extracted from my master thesis dissertation entitled Doç. Dr. Ramazan Süer, supervised by Zehra Ceviz (Master's Thesis, Cumhuriyet University, Sivas, Institute of Social Sciences, 2023).

Keywords

Turkish-Islamic Literature, Qādiriyya, Gulāmī, Dīvān, Sufi Facts.

Ethical Statement This paper is a summary of the study titled “Sufi facts in the Diwan of Qadirī Dervish Gulāmī” presented at the 3rd Turkish Symposium of Social Science.

Type Conference Proceeding

Received 2023-07-26

Accepted 2023-08-04

Published 2023-08-13

Category Art & Humanities, Religion & Theology, Art & Humanities, Language & Linguistics

Research Area Turkish Islamic Literature

Conference :

Title The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences

Web <https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/534>

Location & Date Online - August 26-31, 2023

Sponsor Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association

Proceeding Session Session 9 - August 27, 2023, Sunday 19:00 - 20:30

Copyright © 2023 Zehra Ceviz. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.

License

Publisher Oku Okut Press

Citation Ceviz, Zehra. “Sufi facts in the Diwan of Qadirī Dervish Gulāmī”. *The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts*. ed. Abdullah Demir. 377-380. Ankara: Oku Okut Press, 2023. <https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54>